

Rødder

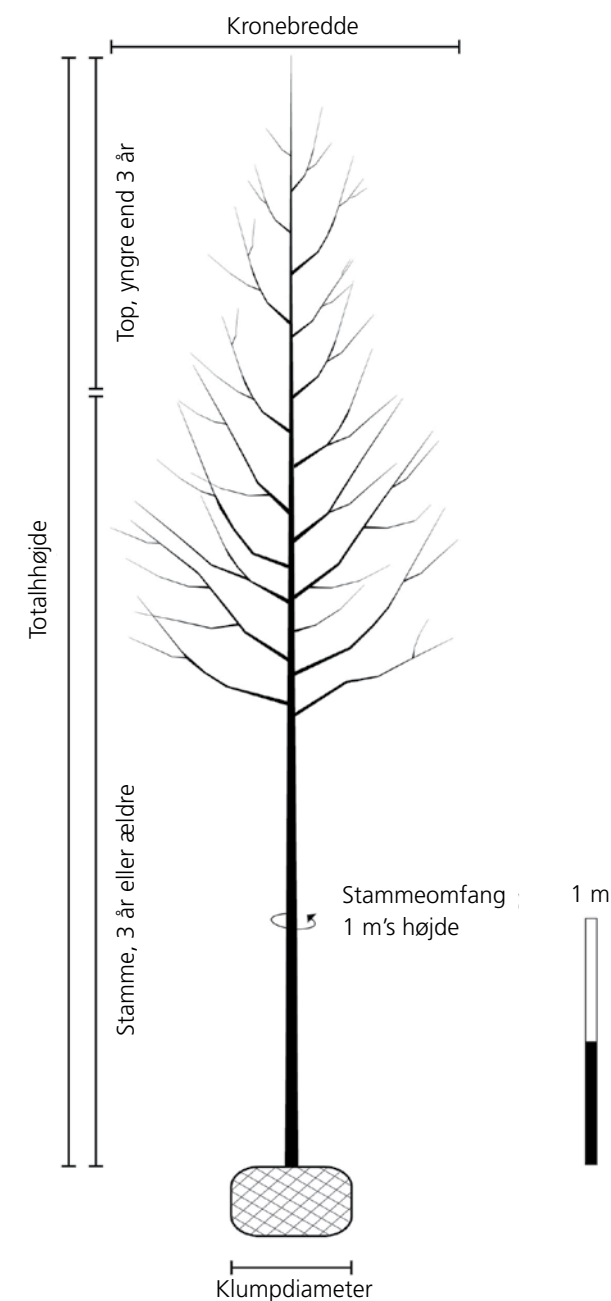
Størrelse: Rodsystemets størrelse overholder de minimumsmål, der er anført i tabel 2.

Rodens struktur: Den alsidige rod har mindst 3 kraftige hovedrødder med højst 150° mellem disse.

Barrodstræer: Roden er optimeret til plantning ved at have en rig forgrening og mange finrødder.

Klumper: Klumper er faste opgravede jordklumper, emballeret i omsætteligt naturjute og trådnat af ubehandlet jern. Træet skal være centreret i klumpen. Klumpformen bestemmes af træstørrelse og klumpstørrelse. Særlige ønsker til størrelse og form skal specificeres og aftales.

Omplantning: Omplantning er foretaget 2-5 vækstsæsoner før levering. Tidsintervallet er tilpasset de enkelte arter og sorter. Korteste interval for kraftigt voksende arter og sorter.

Tabel 1. Størrelsesoversigt for højstammede gade- og vejtræer.

Stammetykkelse		Stamme-højde	Totalhøjde	Krone-bredde
Omfang	Diameter	Forberedt til opstamning	Vejledende	Vejledende
I 1 meters højde i cm		Højde i cm	Højde i cm	Bredde i cm
14 - 16	4,5 - 5,1	200	400	125
16 - 18	5,1 - 5,7	225	425	150
18 - 20	5,7 - 6,4	250	450	175
20 - 25	6,4 - 8,0	275	500	200
25 - 30	8,0 - 9,5	300	550	225

Tabel 2. Rodsystemets diameter i forhold til størrelse.

Stammetykkelse		Klumpdiameter		
Omfang	Diameter	Opstammede	Stambuske	Flerstammede
I 1 meters højde i cm		Minimum i cm	Minimum i cm	Beregnes ud fra antal stammer i str. intervaller
12 - 14	3,8 - 4,5	40	50	
14 - 16	4,5 - 5,1	50	60	
16 - 18	5,1 - 5,7	50	60	
18 - 20	5,7 - 6,4	60	70	
20 - 25	6,4 - 8,0	70	80	
25 - 30	8,0 - 9,5	80	90	

Kontakt

PartnerLandskab, www.PartnerLandskab.dk

Skov & Landskab, www.sl.life.ku.dk,
sl@life.ku.dk, tlf. 3533 1500

Danske Planteskoler, www.danskeplanteskoler.dk,
info@danskeplanteskoler.dk, tlf. 6617 1714

August 2013

Kvalitetsstandard for planteskoletræer

Kvalitetsstandarden giver entydige og målbare beskrivelser af højstammede gade- og vejtræer, stambuske, flerstammede træer og søjleformede træer. Den er godkendt som branchestandard.

Kvalitetsstandarden er udarbejdet i regi af PartnerLandskab, der er et samarbejde mellem Skov & Landskab, brancheorganisationer, virksomheder og offentlige forvaltninger i den grønne sektor.

Generelle definitioner og beskrivelser

Størrelsesangivelse

Størrelse inden for partier: Ved partier, bestående af flere træer i samme størrelseskategori, fordeler træerne sig jævnt inden for størrelsesintervallet og er ensartede i højde og kronebredde.

Totalhøjde: Højstammede træer har en vejledende minimumshøjde, svarende til deres stammeomfang, se tabel 1. Angivelserne dækker det arts- og sortsmæssige sortiment for vejtræer. Kan som vejledning suppleres for den enkelte art og sort. Højde måles til endeknoppen på topskuddet.

Kronebredde: Højstammede træer har en vejledende minimumskronebredde, svarende til deres stammeomfang og højde som anført i tabel 1. Angivelserne dækker det arts- og sortsmæssige sortiment for vejtræer. Kan som vejledning suppleres for den enkelte art og sort. Bredde måles fra knop til knop.

Stamme og krone

Stamme: Stammen er den del af akslen, som er 3 vækstsæsoner eller ældre. Stammen udgør sammen med toppen en gennemgående akse hele vejen op gennem træet.

Topskud: Topskuddet er den del af akslen, som er yngre end 3 vækstsæsoner. Beskæring for at regulere højden er foretaget på ét-årige skud.

Stammeafsmalning: Stammen har jævn afsmalning fra bund til top, der betyder en stigende stivhed ned gennem træet.

Opstamminger: Friske beskæringssår på stammen kan forekomme ved levering.

Kronegrene: Kronegrene er 2 vækstsæsoner eller ældre og årligt reguleret på længde og i struktur. Korrigerende beskæring er foretaget på 1-2 års grene. Friske beskæringssår på kronegrene kan forekomme ved levering.

Kronegrenes længde er bestemt af deres placering på stammen og grenenes længde og tykkelse aftager op ad stammen. Når krongrene skal have et størrelsesforhold til stammen (eks. halvdelen af stammetykkelsen), måles grenen uden for grenkraven, og den sammenlignelige stammetykkelse måles under grenen.

Antal kronegrene: Antal af kronegrene pr. meter stamme er afpasset efter art og sort og hensynet til fremtidig opstamning og kroneudvikling. Inden for et parti træer må antallet af kronegrene maksimalt variere 50 %.

Højstammede gade- og vejtræer

Gade- og vejtræer betegner den del af træsortimentet, der har en vækstform og vækstkraft, der muliggør løbende opstamning til 4,5 m, som er kravet til fritrumsprofil ved vejanlæg.

Højstammede træer har en jævnt afsmalnende stamme, der er ret i hele sin højde med tydeligt markeret top-skud. Stammen afviger maksimalt +/- 3 cm fra centerlinien, målt fra rodhals til toppens begyndelse. Kravet til rethed gælder op til 4,5 meters højde, hvorefter større afvigelser accepteres. Rethedskravet gælder også ved basis af podede træer og ved reguleringer, foretaget ved opbinding af nyt topskud.

De flerårige regulerede kronegrene er jævnt fordelt op ad stammen med maksimalt 2 grene i samme højde. Kronegrene er jævnt fordelt rundt om stammen med maksimalt 90° uden grene. Typisk grenantal er 6-9 pr. meter stamme. Kronegrene er uden flerårige forgreninger på de første 30 cm fra stammen.

Højstammede træer er opstammede til, eller kan opstammes til, de stammehøjder, der er anført i tabel 1. Under den angivne stammehøjde kan der være kronegrene, som er forberedt til opstamning ved at have tykkelser under halvdelen af stammediameteren.

Handelstørrelse måles som stammeomfang i 1 meters højde over rodhals.

Højstammede træer leveres fra størrelse 14-16 cm stammeomfang. Leveres med klump jf. tabel 2.

Stambuske

Stambuske er træer uden opstamning med kronegrene fra 30-50 cm over rodhalsen. Stambuske har én gennemgående midterakse og naturligt voksende kronegrene, der danner en krone, som er smallest foroven.

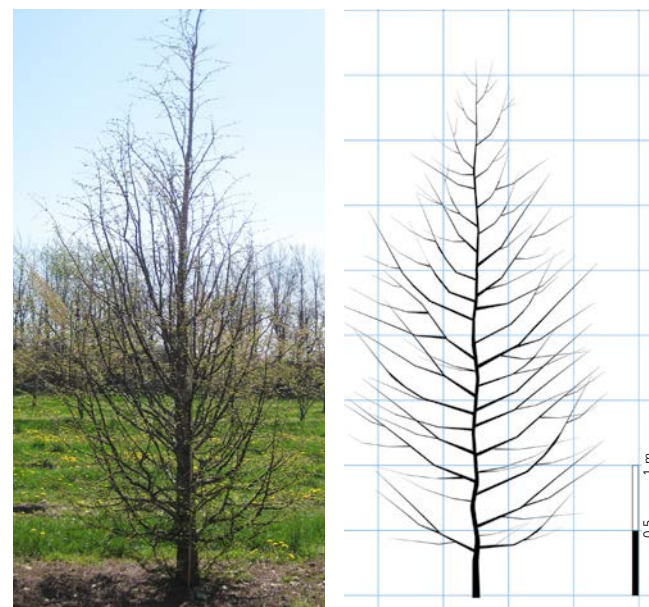
Den gennemgående afsmalnende stamme er uden ensidig krumning, og der er ingen krav til rethed.

Der er typisk 6-12 jævnt fordelte kronegrene pr. meter stamme. Kronegrene er jævnt fordelt rundt om stammen med maksimalt 90° uden grene.

Stambuske har en vis variation inden for partier.

Handelstørrelse måles som stammeomfang i 1 meters højde over rodhalsen.

Stambuske leveres fra størrelse 12-14 cm stammeomfang. Leveres med klump jf. tabel 2.

Flerstammede træer

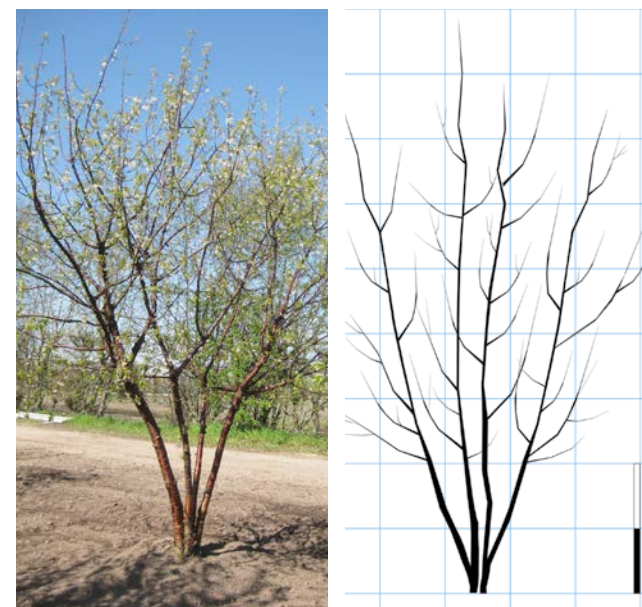

Flerstammede træer har 2-5 stammer. Forgningen sker maksimalt 30 cm over rodhalsen uden gennemgående midterstamme og uden rod- og vildskud. De enkelte stammer er opretvoksende uden krav til rethed og uden krydsende stammer. Nogle arter har alle stammer udgående fra jordoverfladen. Flerstammede træer kan være produceret som sammenplantninger, typisk arter med spidse grenvinkler.

Stammerne er oprenset til 1 meters højde og forberedt til opstamning til minimum 2 meters højde. Sidegrene fra 1 til 2 meters højde er under halvdelen af stammetykkelse.

Handelstørrelse måles som stammeomfang i 1 meters højde og sorteres, så minimum 2 stammer er i et af følgende størrelsesintervaller: 10-15, 15-20, 20-25 cm. Højde- og bredde mål kan angives til vejledning.

Leveres med klump. Klumpstørrelsen er bestemt af antal stammer inden for størrelsesintervallerne.

Søjleformede træer

Søjleformede træer har én gennemgående stamme, der afsmalner jævnt op gennem kronen.

Stammen er ret og uden ensidig krumning.

De flerårige regulerede kronegrene er jævnt fordelt op ad stammen med typisk 6-12 grene pr. meter.

Søjleformede træer kan leveres som:

A: Stambuske med kronegrene fra 30-50 cm over rodhals fra størrelse 12-14 cm.

B: Højstammede opstammet til 2 meters højde fra størrelse 14-16 cm.

Handelstørrelse måles som stammeomfang i 1 meters højde. Leveres med klump jf. tabel 2.

